

Pfv.VII.21.019/2011/11.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. ifj. Kardos Gyula ügyvéd által képviselt I.r., a dr. Gulyás Géza ügyvéd által képviselt II.r., III.r., IV.r., és V.r. felpereseknek a dr. Tóth László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pest Megyei Bíróságon 7.G.24.632/2006. szám alatt indult, és a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.777/2010/11. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I.r. felperes részére 150.000 (Egyszázötvenezer) forint, a II.r. felperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint, a III.r. felperes részére 30.000 (Harmincezer) forint, a IV.r. felperes részére 20.000 (Húszezer) forint, az V.r. felperes részére pedig 25.000 (Huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A felperesek 2000. évben Magyarország különböző településein egymástól függetlenül nyúltenyésztési tevékenységet folytattak. Az ehhez szükséges szoptató nyúltápot, intenzív stressz nyúltápot és intenzív hízó nyúltápot az alperestől szerezték be. 2000. nyarán a felperesek nyúlállományában megbetegedés és nagyarányú elhullás jelentkezett.

Az I.r. felperes módosított keresetében 14.922.470 forint és járulékai, a II.r. felperes 7.288.536 forint és járulékai, a III.r. felperes 2.209.568 forint és járulékai, a IV.r. felperes 1.466.489 forint és járulékai, az V.r. felperes pedig 1.913.337 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkoztak, hogy az állatállományuk megbetegedése és a nagyarányú elhullás az alperes által szállított táp nem megfelelő minősége

miatt következett be.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest az I.r. felperes részére 14.922.470 forint és járulékai, a II.r. felperes részére 7.288.536 forint és járulékai, a III.r. felperes részére 2.209.568 forint és járulékai, a IV.r. felperes részére 1.565.489 forint és járulékai, az V.r. felperes részére pedig 1.923.337 forint és járulékai megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és a IV.r. felperes részére megítélt tőkeösszeget 1.466.489 forintra, az V.r. felperes részére megítélt tőkeösszeget pedig 1.913.337 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapítható volt, hogy a felperesek egymástól függetlenül, különböző településeken folytattak nyúltenyésztési tevékenységet, és mindegyiküknél azonos időszakban, 2000. július-augusztus hónapokban következett be az állatállomány megbetegedése, illetve elhullása. Megállapítható volt az is, hogy valamennyi felperes az alperestől szerezte be a tápot, az állatállományban jelentkezett problémák pedig a tápcserét követően megszűntek.

A nyulak megbetegedését ... igazságügyi szakértő szakvéleményéből és ... tanúvallomásából kitűnően elvileg háromféle ok idézhette elő: egyrészt járvány, fertőzés, másrészt a nem megfelelő tartási körülmények, harmadrészt pedig a takarmány hibája. A tartási körülmények azonban a meghallgatott állatorvos tanúk vallomásaiból kitűnően mindegyik felperes esetében megfelelőek voltak, és járvány, fertőzés kialakulására vonatkozó adatok sem keletkeztek. Így az állatállomány megbetegedése, illetve elhullása ... igazságügyi szakértő megállapításának megfelelően kizárólag az alperes által szállított takarmány hibája miatt következhetett be.

A kár mértékét és az egyes felpereseket megillető kártérítés összegét a bíróság szintén ... szakértői véleménye alapján határozta meg. A szakvélemény aggályossá tételére, illetve megállapításainak cáfolatára alkalmas peradatok ugyanis - a jogerős ítéletben foglaltak szerint - nem keletkeztek.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, és elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítása, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 3. § (3) bekezdését

és 164. § (1) bekezdését megsértve teljes körűen nem tisztázta, a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, az abból levont jogi következtetések pedig megalapozatlanok. Előadta, hogy a perben a Fővárosi Ítéltábla korábbi hatályon kívül helyező végzésében foglaltak alapján állatorvos szakértői bizonyítást kellett volna lefolytatni. Erre azonban - szerinte a Pp. 252. § (4) bekezdésébe ütköző módon - nem került sor. ... igazságügyi szakértő szakvéleménye pedig az álláspontja szerint nem volt alkalmas arra, hogy az érdemi döntés alapjául szolgáljon. A szakértő ugyanis - az állítása szerint - nem járt az egyes felperesek telephelyein, hanem átvette az eljárás korábbi szakaszában szerinte megalapozatlan szakvéleményt adott ... igazságügyi szakértő megállapításait. Emellett a ... szakvéleményében foglaltakat a megítélése szerint a nyúltenyésztés terén megfelelő szakértelemmel rendelkező ... tanú által előadottak is cáfolták.

Megjegyezte azt is, hogy az igazságügyi szakértő szerinte valótlan nyilatkozatot tett az általa a szakvélemény elkészítése során állítólagosan lefolytatott konzultációt illetően. Sérelmezte továbbá, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta a megbízása alapján eljáró állatorvos és takarmányozási szakértők megállapításait.

Arra is hivatkozott, hogy a takarmányminták vizsgálata a megítélése szerint - a másodfokú bíróság szerinte téves megállapításával ellentétben - kizárólag a felperesek felróható magatartása miatt maradt el. A véleménye szerint iratellenesen került sor annak megállapítására is, hogy a felperesi állatállományban 2000. július és augusztus hónapokban következett be a nagymértékű elhullás. Az I.r. felperesnél ugyanis az állítása szerint még 2000. decemberében is észleltek elhullást, ezért pedig - miután 2000. augusztusát követően nem szállított tápot az I.r. felperes részére - őt felelősség az álláspontja szerint nem terhelheti.

Kifogásolta továbbá, hogy a bíróság a döntése meghozatala során figyelmen kívül hagyta azt, hogy a felperesek szerinte nem tartották be az 1995. évi XCI. törvény 5. §-ában, 9. §-ában, 10. §-ában, 11. §-ában és 12. §-ában, valamint a 41/1997. (V.28.) FM rendelet 34. §-ában, 35. §-ában, 37. §-ában, 42. §-ában, 46. §-ában és 47. §-ában foglaltakat. A felperesek ugyanis az álláspontja szerint nem igazolták, hogy engedélyük lett volna az állati hulladék ártalmatlanná tételére, illetve azt, hogy az ártalmatlanná tétel módjáról az állategészségügyi hatóságot tájékoztatták. Nem állapítható meg szerinte az sem, hogy az elhullott állatokról a felperesek hiteles nyilvántartást vezettek volna, illetve, hogy a hullák megsemmisítésére igazolható módon került volna sor.

Végül előadta, hogy a bíróság a Ptk. 305. § (1) és (3) bekezdésének, 308. § (1) bekezdésének és 339. § (1) bekezdésének téves alkalmazásával állapította meg azt, hogy a szállítási

szerződést hibásan teljesítette, az általa leszállított takarmány ugyanis az állítása szerint megfelelő minőségű volt.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A szerződéseket a Ptk-nak a felek közötti szállítási szerződések megkötésekor hatályban volt 277. § (1) bekezdése szerint a tartalmuknak megfelelően, a megszabott helyen és időben, a megállapított mennyiség, minőség és választék szerint kell teljesíteni, a szolgáltatásnak pedig alkalmasnak kell lennie arra, hogy azt rendeltetésének, illetőleg a szerződésben kikötött vagy egyébként a szerződéskötéskor a kötelezett által ismert célnak megfelelően lehessen felhasználni. Ezért az, ha a szolgáltatott dolog a rendeltetésének megfelelően nem használható fel, a Ptk. 305. § (1) bekezdése értelmében hibás teljesítésnek minősül.

Az alperes által leszállított nyúltáp rendeltetése a nyulak megfelelő fejlődését lehetővé tevő élelmezésének biztosítása volt. Így abban az esetben, ha a nyulak a takarmánytól nem fejlődtek, hanem megbetegedtek, illetve elhullottak, a hibás teljesítés megállapítható.

Kétségtelen, hogy a nyúltáp nem megfelelő voltát igazoló közvetlen bizonyíték a per során nem keletkezett, takarmányminta hiányában ugyanis e vonatkozásban szakértői vizsgálatot nem lehetett lefolytatni. A bíróság azonban a polgári perben a Pp. 3. § (5) bekezdése értelmében alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. Ezért nem volt törvényes akadálya annak, hogy a bíróság az alperes hibás teljesítését és kártérítési felelősségét a perben keletkezett egyéb, közvetett bizonyítékok mérlegelése alapján állapítsa meg.

A jogvita eldöntése szempontjából releváns tények tisztázása érdekében szükséges bizonyítási eljárást pedig a bíróság maradéktalanul lefolytatta. Ennek során megfelelően eleget tett a Fővárosi Ítéltábla korábbi hatályon kívül helyező végzésében foglalt utasításoknak is. A Pp. 252. § (4) bekezdésének megsértése tehát nem állapítható meg.

A megismételt eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemény pedig alkalmas volt arra, hogy az érdemi döntés alapjául szolgáljon. A szakértő ugyanis a részére feltett kérdéseket megválaszolta, és szakvéleményét a szükséges részletességgel megindokolta. A szakértői vélemény hiánytalan, ellentmondásmentes, megállapításainak aggályossá tételére vagy cáfolatára sem az alperes megbízása alapján készült magánszakértői vélemények, sem a felülvizsgálati kérelemben megjelölt tanúvallomások nem voltak alkalmasak.

A nyúltenyésztés terén nem vitásan jelentős szakértelemmel rendelkező ... ugyanis az ügy konkrét körülményeit teljes körűen nem ismerte, így tanúvallomása az érdemi döntés alapját nem képezhette. A tanú által a nyulak megbetegedésének lehetséges okaira vonatkozóan tett általános megállapítások pedig összhangban álltak a kirendelt igazságügyi szakértő, ... véleményében foglaltakkal. Az a körülmény pedig, hogy az igazságügyi szakértő és ... eltérően emlékeztek arra, hogy a szakvélemény elkészítése során folytattak-e konzultációt egymással, a szakértői vélemény érdemi megállapításait nem teszi aggályossá.

A beszerzett igazságügyi szakértői vélemény kiegészítésére vagy új szakértő kirendelésére tehát a perben nem volt szükség.

Nem történt jogszabálysértés a bizonyítékok értékelése során sem. Az e vonatkozásban irányadó jogszabályi rendelkezés, a Pp. 206. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. Jogszabálysértés ebben a tekintetben csak akkor valósulhat meg, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás a bizonyítás anyagától eltér, iratellenes, illetve, ha a bíróság a bizonyítékok egybevetése és értékelése során kirívóan okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott.

A perbeli esetben azonban a bíróság által megállapított tényállás összhangban áll ... igazságügyi szakértő véleményével, a szakvélemény megállapításainak alapját képező okiratokkal és a meghallgatott állatorvos tanúk vallomásaival. E bizonyítékok alapján ugyanis valóban megállapítható volt, hogy a felperesek Magyarország öt különböző településén, egymástól függetlenül folytattak állattenyésztési tevékenységet, nyúlállományaikban ugyanakkor ugyanabban az időszakban azonos fejlődési rendellenességek, betegségek léptek fel. A szakvéleményben és a tanúvallomásokban foglaltakra figyelemmel pedig kizárható volt az, hogy a megbetegedéseket, illetve az állatállomány elhullását a mindegyik felperes által nem vitásan az alperestől beszerzett takarmány hibáján kívül eső, egyéb ok idézte volna elő.

Erre figyelemmel a bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül következtetett arra, hogy az alperes a takarmány-szállítási szerződést hibásan teljesítette.

A bizonyítékok felülmérlegelésére, vagy további bizonyítás felvételére pedig a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség. Az pedig az alperest nem mentesítheti a hibás teljesítés következményei alól, hogy a felperesek az elhullott állatok megsemmisítése során esetlegesen maradéktalanul nem tartották be az irányadó jogszabályok előírásait.

Az egyes felpereseket megillető kártérítés összegét a bíróság ... igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján szintén a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül határozta meg. A szakértői számítások cáfolatára alkalmas konkrét adatok ugyanis a perben nem keletkeztek; ilyen adatokra a felülvizsgálati kérelmében maga az alperes sem hivatkozott.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. §(1) bekezdése értelmében a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2011. szeptember 22.

. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k. bíró